

Satyr cabotův - *tragopan caboti* CITES I

Tento satyr patří do seznamu zvířat bezprostředně ohrožených vyhynutím. Jsou známi dva poddruhy *satyra cabotova* a to *tragopan caboti caboti* a velmi vzácné se vyskytující *tragopan caboti guangxiensis*, který má oproti nominální formě kaštanově nahnědlá záda a kostřec. Tento nejmenší z pěti druhů satyrů obývá ostrůvkovitě lesní porosty smíšených lesů na jihovýchodě Číny a to ve výškách od 600-1800m.n.m.

Kohout: délka asi 60 cm
váha 1200-1400 g

Slípka: délka asi 50 cm
váha 800-900 g

Kohout má holé tváře oranžové barvy, od zobáku přes týl zpátky k tvářím černé zbarvení, krk a vrch prsou a břicho má jednobarevně žlutohnědé. Pod bradou má holou kůži, která se v toku spustí a mění v jakýsi bryndáček na němž je ornament v oranžové, červené a modré barvě. Tento zase během několika vteřin mizí. Vrchní část těla křídla a část ocasu je hnědá se posetá žlutohnědými skvrnami. Konec ocasu černohnědý. Nohy růžovošedé.

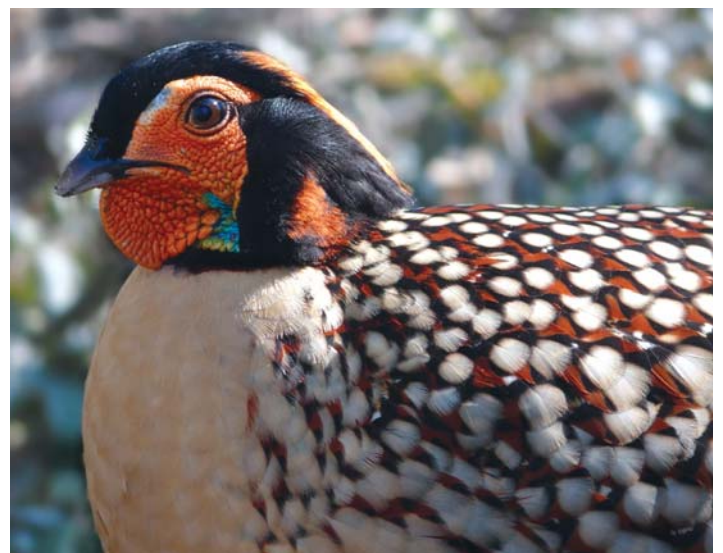
Slípka je podobná slepici temminckova satyry, ale je drobnější barvou spíše do šeda, okolo oka je kůže oranžová, krk žlutohnědý. Na hrudi velké světlé skvrny od prsou dolů velmi světlé břicho.

Tito satyrové byli do Evropy před první světovou válkou poměrně hojně dováženi, ale postupem času skoro vymizeli. Bohužel docházelo také ke křížení se satyrem temminckovým. V současné době je jejich populace v Evropě na vzestupu díky dovozu několika párů z Číny. Byla osvěžena krev jak v chovech evropských, tak v chovech na americkém kontinentu a díky tomu se počet odchovů podstatně zvýšil. Následně došlo i k poklesu cen těchto ptáků, takže jsou cenově dostupnější i pro chovatele v naší zemi.

V roce 2007 se podařilo pravděpodobně poprvé do České republiky dovézt sedm párů těchto nádherných ptáků. Z toho šest párů k soukromým chovatelům a jeden pár do zoo. V roce 2008 byly dovezeny další čtyři páry, a tím je snad dán solidní základ k dalšímu rozšíření populace těchto vzácných ptáků i u nás.

I já patřím k těm několika šťastlivcům a v současné době vlastním dva nepříbuzné páry těchto satyrů. Loni jsem dovezl nepříbuzný kmen 1,2 a umístil jsem ho do voliéry o rozměrech 1,5×7×1,7 m (š×d×v). Voliéra je z dřevěné konstrukce, v zadní části za tři stran opatřena závětrřím, které je v délce dvou metrů zastřešené. Boky voliéry tvoří chovatelské poplastované pletivo s oky 20×20 mm, strop voliéry je tvořen sítí s oky o těžce velikosti.

Dno voliéry je v závětrří tvořeno pískem, ve zbytku voliéry je na zemi 5 až 10 cm silná vrstva štěpků, která zabraňuje přemokře-

ní, jež satyrům velmi vadí. Voliéra je osázena borovicí, pierisem, bambusem a opatřena dvěma hřadovacími bidly a několika kládami, po kterých satyrové rádi lezou. Dovoz se uskutečnil v září 2007, ptáci byli zpočátku velmi plaší, ale asi po šesti týdnech již začali pomalu krotnout a nakonec asi po třech měsících přijímali krmivo z ruky.

Po dovozu jsem krmil ještě asi měsíc směs BŽ2 a poté jsem plynule přešel na BŽ3. Začátkem února přecházím u všech svých bažantů na BŽN, což je směs pro bažantí nosnice, kterou krmím po celou dobu snášky. Přibližně v červnu opět přecházím na klidovou směs BŽ3. Takže jako základ celoročně krmím kompletní směsí pro bažanty. Potřeba na krmivo se ale od ostatních bažantů značně liší, protože v přírodě konzumují především listí a pupeny stromů a různé druhy ovoce. Tomu je třeba přizpůsobit i složení potravy. U nás se bohužel speciální krmivo pro satyry koupit nedá, na rozdíl například od Nizozemí, kde firma Garvo vyrábí tento speciál pod označením 826. Proto doplňuji krmnou dávku mimo zimní období o vše co mi moje zahrada poskytuje: smetanka, šťovík, jitrocel, jablka, jahody, rajčata, rybíz, josta, bezinky, lis-

jistotu jsem vejce podsadil pod zakrslou kočinku (toto plemeno se mi jako kvočna nejvíce osvědčilo). Jaké pak bylo mé překvapení, když jsem po deseti dnech zjistil, že dvě vejce jsou oplozená. S velkým napětím jsem očekával dobu líhnutí. Bohužel tři dny před inkubací kvočna jedno z oplozených vajec rozmačkala. Po třiceti dnech se ze zbylého vejce vyklubalo kuře. Bylo menší než kuřata ostatních satyrů, ale již druhý den spořádalo několik moučných červů a mělo se k světu. Bohužel šestý den přestalo žrát a následující den uhynulo. Přesto bylo pro mne i jen vylíhnutí kuřete od tak mladých ptáků něčím, co jsem vůbec nepředpokládal, a i navzdory jeho úhynu jsem měl velkou radost.

Po celou dobu žilo celé trio satyrů žilo v naprosté schodě, až jednoho dne jedna ze slípek měla rozbitou hlavu. Slípku jsem sešil a kohouta oddělil, aby se to neopakovalo. Bohužel další den měla tato slípka týl hlavy a část krku opět silně rozbitou, evidentně od druhé slípky. Jelikož vypadala opravdu zle, myslel jsem na nejhorsí. Po důkladném sešití jsem ji přemístil do izolace. Po několika dnech již vypadala lépe a nakonec se úplně zotavila.

Letos jsem dovezl dalšího kohouta a spolu s ostatními přáteli,

tí ovocných stromů. V zimním období pak podávám jablka a strouhané: zelí, čínské zelí, cibuli, mrkev a v předjaří potom naklíčený ječmen.

V literatuře se uvádí, že tento druh, jako jediný ze satyrů, je nutno zimovat v temperované ubikaci. Potom, co jsem měl možnost si tyto bažanty řádně prohlédnout, usoudil jsme, že jejich opeření se neliší od opeření ostatních satyrů a vysokohorských ptáků. Proto jsem se rozhodl, že budou přes zimu, stejně jako ostatní satyrové, v nezateplené voliére. Zima nebyla mírná, několik dní teploty dosahovaly hodnot okolo -15°C , satyrové je však přečkali bez problémů ve velmi dobré kondici.

Přestože jsem něco takového nečekal, neboť cabotové dospívají až druhým rokem, jedna ze slípek v dubnu začala se snáškou. I když byly ve voliére zavěšeny hnízdní koše, neboť satyrové hnízdí jako jediní bažanti na stromech, satyrka snesla s třídenními přestávkami celkem pět vajec, a to na zem vedle napájecí misky. Pro

kterí také dovezli další caboty, má každý dva nepřibuzné páry těchto vzácných ptáků. S napětím proto budeme očekávat příchod nové chovatelské sezóny.

Jinak jsou tito ptáci velmi vděční chovanci. Nejen, že jsou krásní a rychle zkrotnou, ale ani jejich chov není moc náročný. S odchovem mladých je to samozřejmě trochu jiné a složitější. Ale od toho jsou překážky, aby se překonávaly, o to větší je potom radost z úspěchu.

Pokud se bude alespoň částečně dařit, budeme se jistě časem moci častěji setkávat se satyry cabotovými ve voliérách chovatelů v naší zemi. Situace satyrů obecných a temminckových byla v 70. letech minulého století obdobná, a v dnešní době jsou to již poměrně hojně zastoupení ptáci v chovech našich chovatelů.

text a foto: Miloslav Stehlík,
adsl_227052@nextra.cz, tel.: 723 442 917